

Toespraak gehouden door de heer Luc LAVRYSEN, Voorzitter van het Grondwettelijk Hof, ter gelegenheid van de installatie van de heer Voorzitter Pierre NIHOUL, op de plechtige zitting van het Hof van 23 november 2021

Discours prononcé par M. Luc LAVRYSEN, Président de la Cour Constitutionnelle, à l'occasion de l'installation de M. le Président Pierre NIHOUL, à l'audience solennelle de la Cour du 23 novembre 2021

Dames en Heren,

Mesdames et Messieurs,

Sehr geehrte Damen und Herren,

Ik heb nu de eer en genoegen op mijn beurt over te gaan tot de installatie van mijn goede collega Pierre Nihoul als Franstalig Voorzitter van het Hof, in opvolging van emeritus Voorzitter François Daoût die ingevolge het bereiken van de leeftijdsgrens op 15 september jl toegetreden is tot het emeritaat. We zullen later dit najaar nog de gelegenheid hebben de uittredende voorzitter te huldigen.

Nos collègues francophones ont élu Pierre président d'expression française le 17 juin dernier. Nommé juge à la Cour constitutionnelle par arrêté royal du 18 avril 2010, il est entré en fonction comme président francophone de la Cour le 15 septembre 2021. Il est président en exercice durant cette année judiciaire.

Mon collègue est né à Bruxelles le 31 décembre 1961. Licencié en droit de l'Université catholique de Louvain en 1984, il a exercé la profession d'avocat au barreau de Bruxelles de 1986 à 1991, dans un cabinet spécialisé en droit public et européen.

Son engagement pour l'intérêt public l'a rapidement amené à s'investir en ce sens de diverses manières.

Il a d'abord été collaborateur parlementaire à la Chambre des représentants de 1988 à 1991.

En 1991, premier lauréat du concours de recrutement au Conseil d'Etat, il est nommé auditeur auprès de cette haute juridiction. Il en est ensuite détaché pendant quatre ans, de 1995 à 1999, comme chef de cabinet adjoint, puis chef de cabinet du Vice-Ministre-Président de la Région wallonne, en charge de l'Aménagement du territoire, de l'Équipement et des Transports, Michel Lebrun, dans le Gouvernement Collignon II.

En 2002, il est nommé conseiller d'État. Il est affecté à la VIe chambre qui traite notamment les dossiers dans les matières de droit public économique, des affaires sociales et de sécurité sociale, de santé publique, de logement, d'enseignement et des institutions communales et provinciales.

Il a exercé cette fonction jusqu'à sa nomination comme juge à la Cour constitutionnelle en 2010.

Hij behandelde op het Hof niet enkel zaken als rechter-verslaggever of als lid van de zetel, hij engageerde zich ook in de commissies bibliotheek en documentatie en data. Dit bracht hem ertoe om op 13 november 2018 in de Senaat, bij de voorstelling van de databank SenLex, te waarschuwen voor het feit dat de juridische databanken van de overheid niet meer systematisch up-to-date werden gehouden, wat tot een privatisering van de rechtsbronnen leidt en de gelijkheid van de burgers voor de wet in het gedrang brengt. Hij liet daar toen optekenen: “une société véritablement démocratique profite grandement d’un accès efficace à l’information juridique » en « l’accès libre représente la véritable stratégie pour soutenir une société non-discriminatoire. »

Dès l’obtention de sa licence en droit, Pierre a, en marge d’un parcours professionnel déjà riche, entamé une carrière académique et scientifique, tout comme ses frères Paul et Marc. Assistant en droit public dès 1984, il a ensuite été suppléant en 1995, puis maître de conférences en 1999 et enfin chargé de cours en 2011 à la faculté de Droit de l’Université catholique de Louvain. Il est actuellement cotitulaire du cours de droit public de l’économie. Il y fait partie du Centre Montesquieu d’études de l’action publique.

Il est l’auteur de nombreuses publications scientifiques dont un ouvrage qui fait référence en matière de droit public économique : *Elements de droit public de l’économie*, un précis de la Faculté de droit et de criminologie de l’UCL publié par Larcier en 2017. L’ouvrage constitue un outil précieux d’approfondissement du droit constitutionnel et administratif belge et un complément aux enseignements de droit économique et de droit européen.

Hij is dan ook een goed kenner van het Europees recht en de rechtspraak van zowel het Hof van Justitie van de Europese Unie als van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. We mogen er dan ook van uitgaan dat onder zijn co-voorzitterschap het Hof de lijn zal aanhouden om zijn rechtspraak maximaal af te stemmen op de rechtspraak van beide Europese hoven, zoals ikzelf en voorzitter emeritus François Daoût begin september nog te kennen hebben gegeven tijdens de conferentie in Riga georganiseerd door het Hof van Justitie en het Grondwettelijk Hof van Letland en op de bijeenkomst met de Belgische rechter en medewerkers naar aanleiding van de opening van het werkjaar van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg.

Il a contribué à de nombreuses chroniques de jurisprudence de la Cour constitutionnelle ou du Conseil d’État, dans la Revue belge de droit constitutionnel et publié sur une variété de sujets dans des ouvrages collectifs, p. ex. sur le principe d’égalité dans les marchés et les contrats publics, sur la transaction administrative ou sur les infrastructures publiques, les marchés de promotion et les difficultés du financement alternatif du logement. J’ai compté 4 monographies, 5 directions de travaux collectifs et 130 articles, soit comme auteur unique, soit avec plusieurs co-auteurs. Pierre est par ailleurs membre du Groupe européen de droit public depuis 1991, membre du Comité de rédaction de la Revue belge de Droit constitutionnel depuis sa création, Membre du Comité de rédaction de la revue Administration publique et Membre du Comité de rédaction de la collection Bibliothèque de droit administratif depuis 2001. Il a pris part à des missions scientifiques au Sahara occidental, au Niger, en Iran, à Beyrouth, en Egypte et en Turquie.

Pierre semble également avoir été actif dans la matière dans laquelle je suis académiquement actif avec la publication de son *Eléments du droit de l’aménagement du territoire espace bâti et non bâti* et le *Tome 10 des Codes Belges Protection de l’environnement et droit de*

l'urbanisme. Il est par ailleurs membre fondateur de l'Association belge des juristes francophones du droit de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

Hoewel we nooit co-rapporteur zijn geweest, denk ik dat ik mag zeggen dat ik mijn collega inmiddels goed ken want hij was gedurende 10 jaar mijn naaste buur aan onze deliberatietafel, en na een korte onderbreking is dat nu opnieuw het geval. Ik herinner mij niet dat we ooit een conflict hebben gehad aan die tafel, hoewel er af en toe wellicht wel een inhoudelijk meningsverschil zal zijn geweest.

Ik leerde hem ook kennen buiten dit gebouw. Zo trokken we samen naar een verjaardagsconferentie van het Grondwettelijk Hof van wat nu bekend staat als Noord Macedonië in Skopje en beiden maakten ook deel uit van de delegatie van ons Hof tijdens de bilaterale bijeenkomst met het Bundesverfassungsgericht in Karlsruhe enkele jaren geleden. Daar leerde ik dat hij geen groot opera liefhebber is en in Noord Macedonië zag ik dat hij ook een wat avontuurlijk reiziger is. We profiteerden er van een vrije dag om de Matka kloof en de geschilderde moskee van Tetovo te bezoeken. Nadat we met ons gezin een alternatieve reis doorheen Oeganda maakten toen mijn dochter Celine aldaar stage deed op de Belgische ambassade in Kampala, besliste hij meteen daar ook maar eens een kijkje te gaan nemen. Hij houdt, net zoals ik, ook van een stevige wandelvakantie. Ik meen te weten dat hij, verspreid over enkele jaren met enkele vrienden te voet op weg is naar Santiago de Compostella.

Ik vertrouw er op dat onder zijn dynamisch voorzitterschap het Hof erin zal slagen de achterstand in de behandeling van zaken helemaal weg te werken. Ingevolge de gecumuleerde besparingen opgelegd tijdens de vorige legislatuur, die geleid hebben tot de vermindering van het aantal medewerkers en inzonderheid referendarissen, werd er inderdaad een achterstand opgebouwd. Gelukkig heeft de begrotingswetgever ingezien dat dit geen goede evolutie is en hij heeft het budget van het Hof terug verhoogd vanaf het jaar 2020.

Het Hof heeft vervolgens prioriteit gegeven aan de aanwerving van referendarissen om de verwerkingscapaciteit van het Hof te verhogen in een periode waarin het Hof gekenmerkt wordt door zeer veel opeenvolgende wijzigingen in zijn samenstelling. Van begin 2020 tot heden dienden reeds 2 rechters en 2 voorzitters vervangen te worden en in het lopende gerechtelijk jaar staan nog 2 vervangingen van rechters op de agenda. Dat betekent dat het Hof voor de helft vernieuwd zal zijn in een periode van minder dan 2 jaar en dat evenveel knowhow opnieuw opgebouwd dient te worden. We zullen binnenkort de 4 rechters die sinds het begin van de pandemie zijn aangetreden ook plechtig kunnen installeren.

Voorrang werd gegeven aan de werving van Franstalige referendarissen gelet op het feit dat we de laatste jaren geconfronteerd werden met een aanzienlijk overwicht van Franstalige zaken. Zo was de verdeling van het aantal hangende zaken einde 2019 bv. ongeveer 2/3 F en 1/3 N . Er was sprake van de opbouw van een aanzienlijke achterstand hoofdzakelijk in zaken die in het Frans zijn ingediend. Met enige vertraging ten gevolge van de lockdowns konden op 1 oktober 2020 2 en op 1 november 2020 een derde Franstalige referendaris hun stage aanvatten. Begin januari 2021 werden zij gevolgd door 2 Nederlandstalige referendarissen. Daardoor is het aantal referendarissen verhoogd van 16 (dit is in het verleden nog 18 geweest) naar 20, zij het dat voor een langere periode het effectief aantal 18 was ten gevolge een zwangerschaps- en ouderschapsverlof en een afwezigheid wegens ziekte.

Die aanwervingen hebben reeds hun vruchten afgeworpen. Om enkele cijfers te vermelden, op 1 januari 2020 waren er 320 zaken hangende, dit aantal is gedaald tot 233 op 1 november 2021. Zaken over hetzelfde onderwerp worden samengevoegd. Er waren op 1 november 174 dossiers hangende. Wat de achterstand betreft is het aantal zaken waarin het meer dan 12 maanden duurde vooraleer het voorbereidend werk afgerond was, zaken die dus in staat waren om door het Hof behandeld te worden, gedaald van 54, begin 2021, naar 15, eind oktober 2021. Ander cijfer: in 2021 zijn er tot vandaag 192 zaken ingekomen en zijn er 216 afgehandeld.

Indien we deze inhaalbeweging kunnen verder zetten, en de problemen op het vlak van o.m. vertaalcapaciteit worden opgelost, zou het moeten mogelijk zijn om eind volgend jaar te kunnen berichten dat het Hof in staat is in de regel opnieuw de termijn van orde van 12 maanden om uitspraak te doen te eerbiedigen.

Beste collega, zoals U ziet, een rustig mandaat zit er voorlopig niet in.

Het is tijd om te besluiten.

Mesdames, Messieurs, Chers amis, c'est avec beaucoup de plaisir que je déclare Monsieur le Juge Pierre Nihoul installé dans ses nouvelles fonctions de président d'expression française.

Je lui adresse les chaleureuses félicitations de la Cour en y associant son épouse Anne Miesse.

Je demande dès lors à Géraldine, sa secrétaire, de remettre des fleurs à Anne, en témoignage de l'hommage que la Cour lui manifeste à l'occasion de l'installation de son mari.

Namens het Hof wensen we hem van harte te feliciteren en al zijn familieleden hierbij te betrekken.

Je vous remercie pour votre attention.

Ik dank u voor uw aandacht.